

Gudaträd (*Ailanthus altissima*)

Markägaren är skyldig att bekämpa

Gudaträd finns med på EU:s lista över invasiva främmande arter som varje nation är skyldig att bekämpa. Det innebär att det är förbjudet att inneha ett gudaträd och att det är straffbart att låta det sprida sig. Du som markägare har skyldighet att se till att trädet tas ner och att förhindra spridning.

Utbredning och ekologi

Gudaträdet är ett snabbväxande träd som sedan länge orsakar problem i södra Europa. Med mildare klimat börjar det även bli ett problem i södra Sverige. När gudaträdet väl satt riktig rot är den ganska svårbekämpad och reagerar ofta med att skicka iväg rot- och stubbskott vid fällning, något som även kan påverka grannfastigheter. På flera platser frösår den sig.

Rätt hantering av växtavfall

Rötter och frön måste hanteras så de inte sprids. Bränn själv eller frakta väl förslutet till återvinningscentral och fråga personalen var du kan slänga invasivt växtmaterial. Övriga delar på trädet kan hanteras som vanligt växtavfall.

Undvik kontakt med växtsaften! Använda handskar och täckande klädsel. Hudkontakt kan ge utslag och allergisk reaktion.

Utseende (se bild)

Gudaträdet har ett sammansatt blad (många små blad på bladskftet) som påminner om ask och rönnsumak. Det bästa sättet att skilja det från dessa är att gudaträdets småblad har lobber med körtlar nära bladbasen. Bladkanterna är för övrigt jämna medan många andra arter har en taggig kant.

Bekämpning av gudaträd

Mest effektivt är att bekämpa med en kombination av glyfosat och huggning. Det finns speciella glyfosatpluggar som du borrar in i trädet. De kan antingen sättas i innan eller direkt efter nedtagningen av trädet. Du får bäst effekt i juni, då har trädet lagt mycket energi på att sätta löv. Även om du behandlar med glyfosat kan du få problem med återväxt i form av rot- och stubbskott. Oavsett metod behöver du kontrollera platsen för skott och nya plantor regelbundet i flera år.

Användning av pluggar i stubbar

Ett säkert och effektivt sätt att åtgärda gudaträd är att såga ner trädet i juni och borra in pluggar med glyfosat i stubben. Såga trädet nära marken och aldrig ovan nedersta grenen. Pluggen ska sättas så snart som möjligt, gärna inom 2 dagar och absolut senast inom 2 veckor. Följ borranvisningarna på förpackningen. Antalet pluggar bestäms utifrån trädets diameter (se tabell längst ner). Pluggarna ska sättas i den växande delen av trädet strax innanför barken. Du kan använda denna metod under vår, sommar och höst (men i god tid innan bladfällning), men effekten kommer vara bäst om du tar ner trädet i juni. Behandling under vår och höst innebär större risk för rot- och stubbskott.

Användning av pluggar på ett stående träd

Metoden har bäst effekt om du borrar i pluggarna under juni månad. Pluggarna borrar rakt in i trädet från sidan, följ borranvisningarna på förpackningen. Antalet pluggar bestäms utifrån trädets diameter (se tabell längst ner). Efter ca 3 månader kan du ta ner trädet, men såga av det ovanför pluggarna och

låt dem sitta kvar. Tänk på att döda grenar kan falla ner och att ett dött träd innebär en viss risk. Denna metod är därför mindre lämplig i närheten av byggnader, elledningar, vägar och andra platser där folk rör sig. Metoden kan precis som den ovan användas under fler perioder på året men får då sämre effekt.

Små fröplantor (hantering)

Små fröplantor kan dras upp för hand, men var noga med att få med hela roten. Om plantan blivit större eller sitter hårt kan du försöka gräva upp, men tänk på att få med hela roten! Rotbitar som blir kvar riskerar att slå rot och ge en ny planta. Har fröplantan hunnit bli ett par centimeter i diameter bör du istället såga av och sätta i en glyfosatplugg. Såga nära marken och alltid under nedersta grenen. Det finns mindre pluggar som bara kräver ett borrhål på 10 mm.

Rotskott (hantering)

Rotskott är långa utlöpare från huvudroten och får därför näring från hela trädets rotsystem. Dessa är lite svårare att bekämpa. För att bli av med rotskott måste du behandla både huvudroten (trädet) och skotten. Varje skott behandlas som ett eget litet träd. Varje stam måste sågas av och få en glyfosatplugg. Det finns mindre pluggar som bara kräver ett borrhål på 10 mm. Såga nära marken och alltid under nedersta grenen.

Är stammarna under 2 cm kan det vara svårt att borra och man bör då använda sig av en kombinerad ringbarknings- och kemikaliemetod alternativt får man bespruta bladen. Bägge dessa metoder kväver starkare glyfosat och kräver behörighetsutbildning och tillstånd och får inte göras av privatpersoner.

Om det var längre sedan du tog ner trädet

För att testa om kan du fortfarande kan få effekt av glyfosatpluggar kan du testa att borra rakt in från sidan, så nära marken som möjligt. Borra ca 3 cm djupt, om borrhålet fortfarande är fuktigt kan du slå i pluggar. Är veden torr är det inte lönt eftersom inget gift kommer transporteras ner till roten.

Stubbskott (hantering)

Stubbar som inte behandlas med glyfosat reagerar ofta med att få massor av stubbskott. Dessa ska precis som rotskotten behandlas som enskilda plantor och varje stam ska behandlas med en glyfosatplugg. Borra in en glyfosatplugg från yttersidan av stubben rakt under varje skott.

Giftfri bekämpning

Du kan jobba helt giftfritt och hugga ner trädet utan att behandla med glyfosat, men notera att risken för kraftig tillväxt av stubb- och rotskott är stor. Vill du jobba helt giftfritt får du vara beredd på att ta bort skott minst 2 gånger per år under en lång period, många år och att antalet skott ofta markant ökar under en period. Trädet bör tas ner under tidig sommar så nära marken som möjligt. Om du efterbehandlar (tar bort skotten som kommer upp) ofta kan det fungera med en gräsklippare.

Skapa skugga

Gudaträd vill ha mycket ljus och du kan minska risken för återväxt av både frön, rot och stubbskott genom att skapa skugga, exempelvis genom att plantera in inhemska träd, buske och andra växter.

Tabell. Antal glyfosat pluggar som behövs (baserat på att varje plugg ger 0,3 g glyfosat)

Stammens diameter	Antal pluggar i stubbe	Antal pluggar i stående träd
3-6 cm	2	3
6-10 cm	4	6
10-14 cm	6	9
14-18 cm	8	12
>20 cm	1 plugg varje 3-4 cm	1 plugg varje 2-3 cm

Tack för att du hjälper oss bevara den biologiska mångfalden!